

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТАПРЕДМЕТНОГО ПІДХОДУ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В МОЛОДШІЙ ШКОЛІ

Постановка проблеми. Наразі розвиток науково-технічного прогресу та інформаційних технологій мають суттєвий вплив на організацію освітнього процесу. У потоці великої кількості інформації людина ще з раннього дитинства отримує систему базових знань у багатьох сферах повсякденного життя та вчиться приймати рішення самостійно в різноманітних ситуаціях. І щоб навчити особистість аналізувати уже відомі знання та вміти їх правильно застосовувати, система освіти повинна відповідати вимогам сучасного інформаційного суспільства, постійно модернізуватися, змінюватися відповідно до потреб теперішнього часу. У результаті перед кожною школою, педагогом стоїть мета допомогти учням реалізовувати їхній потенціал, розвивати критичне мислення, навчати їх застосовувати теоретичний матеріал на практиці та у повсякденному житті. Тому, щоб ефективність засвоєння навчального матеріалу зростала, головним завданням освіти стає вирішення конфлікту між постійно зростаючим обсягом знань і здатністю учнями його вивчення. А це можливе при застосуванні метапредметного підходу та метапредметних технологій, зокрема на уроках англійської мови [6].

Як основа інтеграції змісту освіти, даний підхід допомагає вирішити проблему роз'єднаності, відірваності один від одного різних навчальних предметів та дозволяє вчителю формувати цілісну картину світу у свідомості дитини [4: 151]. Метапредметний підхід, як один з підходів навчання, передбачає, що учень опановує не тільки систему знань, а й освоює універсальні способи навчальної діяльності, універсальні принципи і загальні універсальні стратегії пізнання і з їх допомогою здатний сам знаходити необхідну інформацію про світ та здобувати життєвий досвід [5: 217]. У межах теми, яку ми розглядаємо, слід зазначити, що англійська мова від самого початку метапредметна, оскільки забезпечує гарне підґрунтя для розвитку метапредметного мислення. За допомогою предмета «іноземна мова» учні розвивають навички та вміння навчальної та мисленнєвої діяльності, які поступово формуються в процесі вивчення інших шкільних предметів.

Вчитель, інтегруючи навчальні теми з різних предметів на уроках англійської мови, створює більше можливостей для комунікативних ситуацій. Більше того, за допомогою цього підходу в учнів зростає мотивація та їм стає цікавіше вивчати новий матеріал, спираючись на вже раніше отримані знання з інших предметів.

У зв'язку з цим, дослідження різних аспектів метапредметного підходу на уроках іноземної мови в молодшій школі є досить актуальним на сьогоднішній день. Отже, актуальність інтегрованого навчання зумовлена необхідністю переформатування традиційних підходів до навчання та формування в учнів цілісної картини світу, створення умов для формування дитини – здобувача освіти як цілісної всебічно розвиненої особистості [3: 4].

Короткий аналіз опрацьованих та використаних досліджень. Попри те, що сама ідея метапредметності не є новою у методиці викладання та була запропонована ще на початку ХХ сторіччя, зараз вона стає темою для досліджень багатьох науковців. Ідея метапредметного навчання висвітлюється у працях зарубіжних та вітчизняних вчених: О. Г. Асмолова, Ю. В. Громико, С. В. Галяна, І.А. Зимньої, В. В. Тюко, С. Ю. Ніколаєвої, Ю. М. Семенової, А. В. Хуторського,

С. Connolly, J. Harmer, D. Marsh, Ch. Nuttall та інших [4: 151]. У своїх роботах вчені не лише визначають головні концепції метапредметного навчання, але й описують технології, методи та підходи для реалізації метапредметного підходу в освітній практиці.

Ю. В. Громико відзначає, що метапредметний підхід базується на мисленнєводіяльнісній педагогіці та забезпечує перехід від існуючих практик роздібнення знань на предмети до цілісного образного сприйняття світу, від вузькопредметної діяльності до метадіяльності. С. В. Галян під метапредметним підходом розуміє організацію діяльності учнів з метою передачі їм способів роботи зі знанням, що передбачає не запам'ятовування, а усвідомлення важливості понять навчального предмета, повторного отримання знань на основі різного навчального матеріалу [2]. Ідеї метапредметності у рамках загальної освіти знаходять своє відображення у працях послідовників наукової школи А. Хуторського у контексті дидактичної евристики. Він вважає, що метапредметність є невід'ємною частиною навчального процесу. Ми поділяємо його думку, що різноманітні підходи та технології, які дають учням можливості вчитися по-новому, розвивають уміння працювати самостійно, сприяють саморозвитку та самовдосконаленню, усвідомленню того, що сьогодні не лише теоретичні знання, а й знання про де і як це застосувати, як отримати, інтегрувати або створити на практиці вважаються напроцуд важливими [4: 152].

Визнаючи, що нова освіта ХХІ століття потребує постійного розвитку, розв'язанню проблеми метапредметної освіти приділяли увагу такі вчені, як Т.Боброва, А. Бермуса, С. Атрощенко, Є. Гришкова, Л. Орбодоева, Т. Зотова, Н. Гераскевіч. У кандидатських дисертаціях (Т. Гордієнко, Л. Гриневич, Л. Макарова, М. Піщалковська, М. Шутова) розглянуто психолого-педагогічні аспекти метапредметного поля гуманітарних предметів для впровадження диференціації навчання у вітчизняній і зарубіжній практиці [1, с.71].

Таким чином, мета статті полягає у розгляді сутності метапредметного підходу та можливості його застосування у методиці та практиці викладання англійської мови у початковій школі.

Метою нашої статті є розглянути метапредметний підхід у навчанні англійської мови молодших школярів та розкрити його педагогічну цінність.

Основна частина: Саме у початковій школі має приділятися велика увага інтеграції англійської мови з іншими предметами. Важливість даного питання обумовлена низкою чинників. Зокрема, варто зазначити, що англійська мова- це один із найуніверсальніших предметів у школі, здатних охоплювати в собі знання з інших предметів та поповнювати зміст навчання. Під час метапредметного підходу вона стає не метою навчання, а засобом комунікації, частиною гри, правила якої встановлюють самі учні. Оскільки перед педагогом стоїть завдання максимально використовувати у навчальному процесі особливості учнів молодшого віку, то використання даного підходу у навчальному процесі саме школярів початкової школи є важливим та доцільним. Через те, що володіння іноземною мовою – це просто суттєва життєва необхідність людини ХХІ століття, то даний предмет у школах має допомагати формувати таких особистостей ще з раннього віку. Не менш важливим чинником є також те, що дитина у початковій школі має цілісне сприйняття навколишнього світу і зазвичай рідко стикається із ситуаціями, які є монопредметними, тому метапредметний підхід сприятиме не лише зменшенню перевантаження учнів, а й допоможе учневі зрозуміти актуальність вивчення англійської мови [3: 12–13].

У своєму дослідженні ми основний акцент робимо на вивченні наукових досліджень та експериментів для учнів початкової школи, адже наука є ідеальним контекстом для розвитку навичок іноземної мови у маленьких дітей. Причина цього в тому, що маленькі діти запрограмовані досліджувати навколишній світ. Вони вчені-натуралісти від слова. Тому мета вчителя англійської мови полягає в тому, щоб діти вивчали науку та іноземну мову разом шляхом відкриття та могли насолоджуватись даним процесом.

Як це здається парадоксально на перший погляд, але другий найбільш корисний урок для вивчення англійської мови - математика. Вона вимагає не лише застосування комунікативних завдань англійською мовою на уроці, а й формує логічне та критичне мислення учнів, сприяє удосконаленню вміння розв'язувати навчальні проблеми.

Образотворче мистецтво дає нам багато можливостей для творчого навчання англійської мови. Діти вивчають кольори та відтінки, стилі, художників і одночасно опановують англійську мову. Яскраві малюнки приваблюють учнів і допомагають утримувати їхню увагу, а саме мистецтво є найкращим прикладом нестандартного мислення. Щоб дітям легше було вивчати та запам'ятовувати слова та фрази напам'ять, а також краще познайомитись зі звуками та структурою англійської мови, варто застосовувати музику та спів на уроках англійської мови. Це допоможе учням уважно слухати та краще зосереджуватися на певних деталях, вони зможуть досліджувати особливості наголосів та ритмів у піснях англійською мовою.

Висновки. Отже, підсумовуючи вищесказане, слід зазначити, що застосування метапредметного підходу у вивченні англійської мови в

початковій школі сприятиме не лише засвоєнню самої мови, а й дозволить узагальнити, розширювати та поглиблювати знання учнів з інших навчальних предметів. Даний підхід створює умови для справжнього життя на уроці та слугує підвищенню інтересу учнів до вивчення англійської мови та активізації навчальної діяльності на уроках. Більше того, за допомогою нього досягається всебічний розвиток дитини.

Список використаних джерел та літератури

1. Васьківська Г. О. Метапредметний підхід у процесі формування системи знань про людину в старшокласників, 2013. 71с.
2. Галян С. В. Метапредметний підхід у навчанні школярів: Методичні рекомендації для педагогів загальноосвітніх шкіл. Сургут: РІО СурГПУ, 2014. 64с.
3. Ларіонова Н. Б., Стрельцова Н. М. Інтегративний підхід: актуальність, сутність, особливості впровадження в умовах початкової школи: навчально-методичний посібник / уклад. : Харків : «Друкарня Мадрид», 2018. 76 с.
4. Іжесяк Я., Зимомря І., Ільницький В. Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том III: Констатації та діалоги в просторі науки та освіти [колективна монографія]. Конін – Ужгород – Київ – Херсон: Посвіт, 2020. 380 с.
5. Трубачева С., Черноус О. Метапредметні основи формування професійно орієнтованих компетентностей старшокласників. Київ, Україна. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713994/1/TSE%20ChOV%2016-Baku.pdf>
6. Методичні рекомендації "Інтеграція на уроках англійської мови", 2021. URL: <https://naurok.com.ua/metodichni-rekomendaci-integraciya-na-urokah-angliysko-movi-212730.html>

В. Гарманчук

Житомирський державний університет

імені Івана Франка

Науковий керівник:

к. ф. н., доц. Лісова Ю. О.

ПРОБЛЕМА НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ

Постановка проблеми. Прогрес не стоїть на місці, політика, економіка, соціальна і технічна сфери перебувають у постійному розвитку і зазнають різних змін, що, безсумнівно, відбивається на мові. Будь-яка мова є системою, що безперервно змінюється і розвивається. І англійська мова – не виняток. Як і в будь-якій іншій мові, тут спостерігається дві тенденції: по-перше, процес виникнення нових слів і, по-друге, старіння та зникнення старих.